

ferne om Jæsteforhold. Vor Jæstelovgivning er udviklet, men vor Forpagtningscontractsløvgivning er aldeles i sin Barndom. Det Dnsseligste vilde efter min Mening være, om man aldeles vilde afflasse al Gaardforpagtning af sæstepligtige Steder eller Forpagtning paa Maremaal, ligesom der er foreslaaet Afflasselse af Forpagtninger paa flere Personers Levetid. Der har i Udvalget været en Stemning for at gjøre et Forslag i Thinget om aldeles at forbyde Forpagtning af sæstepligtige Gaarde; imidlertid have de Medlemmer af Udvalget, som have stemt for denne Fremgangsmaade, ikke troet, at Forslaget kunde føres igennem, og det er derfor ikke kommet frem her i Thinget. Men det viser sig nu baade ved Vndringsforslagene og ved den høitærede Ministers Kritik over dem, hvor usikkert det er, hvad man kan føre igennem, og hvorledes Virkningen vil blive af de Forslag, der ere opstillede. Derfor f. Ex. Fleertallets Forslag — hvad den høitærede Minister antydede Muligheden af — skulde føre til syvaarige Contracter, tror jeg, at vi meget hellere maatte undvære den Lov, som her foreslaaes. Jeg anseer af forffjellige Grunde Forpagtninger, anvendte paa sæstepligtige Gaarde, for at være meget skadelige. Naar man gjennemlæser Motiverne til Forordningen af 1792, hvorved Gaardforpagtninger først bleve tilladte, seer man, at denne Tilladelse er begrundet paa en Indstilling fra den store Landbocommission, og at denne gik ud fra, at saadanne Forpagtninger vilde tilveiebringe større Indtægter af Bøndergaardene, end der indkom ved Jæsteforholdet; men paa den anden Side meente Commissionen, at Gaardforpagtninger skulde indskrænktes til saadanne Gaarde, som vare specielt og fuldstændig udflyttede af Fællesskabet. Landbocommissionen satte begge Arter Forpagtninger ganske ved Siden af hinanden, og jeg maa derfor med Hensyn til den ærede Ministers Foredrag bemærke, at min Forstaelse af Lovgivningen er den, at begge Slags Forpagtninger ere hver for sig lige berettigede og have begge den Grundvold, som Forordningen af 1792 giver dem. Jeg vil ikke derfor sige, at de ere ligeartede i Henseende til Virkning. Jeg tror, at Forpagtninger paa 50 Aar ere en ganske anden Slags Leiemaal end

Forpagtninger paa to eller flere Personers Levetid. Allerede Landbocommissionen har sagt, at Forpagtninger paa to eller flere Personers Levetid kom Jæsteforholdet meget nærmere end Forpagtninger paa 50 Aar. Jeg mener, at hvad der før blev yttret af det ærede Medlem for Sorø Amts Ake Valgkreds (Holstein), nemlig, at man skulde lade Forpagtninger paa to eller flere Personers Levetid bestaae, da der ikke er stor Forffjel mellem dem og Jæsteforholdet, er man ligesaa berettiget til at vende om og sige: Da vi have Jæsteforhold, og da der ikke er nogen væsentlig Forffjel mellem det Forhold og Forpagtninger paa flere Personers Levetid, saa kunne vi afflasse Forpagtninger paa flere Personers Levetid. Det er den Vel, som Udvalgets Fleertal er gaaet, og det er derved, at vi kunne have Udsigt til at blive af med den ene Slags Forpagtninger. Derfor som det er saaledes, som man nu horer, at Forpagtninger paa to eller flere Personers Levetid ere i alt Væsentligt det Samme som Jæste, lader os saa beholde Jæstelovgivningen; thi den er udviklet, der veed man, hvilke Rettigheder begge Parter have; lader os saa forlade Forpagtningerne; thi der veed Ingen med Sikkerhed, hvilke Rettigheder der kan tilflyde ham, eller hvad han kan paastaae i tvivlsomme Tilfælde. Forpagtninger, af hvilken af de to Slags de end maatte være, føre uden al Tvivl, som Landbocommissionen af 1790 sagde, til en Forhøielse af Afgiften. Denne Virkning maa nødvendigvis medføre, at naar Jæstegods skal gaae over til Selveiendom, saa vilde det blive dyrere for Jæsterne; thi det er da ikke længere Jæstegods, men bortforpagtede Gaarde. Forpagtningsafgiften stiger bestandig ved hvert Forpagterstifte, forudsat, at der ikke indtræder uheldige Omstændigheder. Man vil befrie Forpagteren for at betale Recognition og Indfæstning; men man tænker ikke paa, at saa vil netop Forpagtningsafgiften blive høiere, og den bestaaende høiere aarlige Afgift bruger man ved Jæstes Overgang til Selveiendom som Norm og Grundlag for Kjøbesummen, og netop dette Forhold maa medføre, at Jæstegaarde bestandig stige i Priis, jo mere omfattende Forpagtningsystemet bliver. Jeg anseer det for en af de meget uheldige Føl-